

ОУ"КАПИТАН ПЕТЬОР ПАРМАКОВ"- С. ГРАДЕЦ, ОБЩ. КОТЕЛ, ОБЛ. СЛИВЕН

ул."Димитър Ганев" 57А, тел.:0878792030, e-mail:info-2000206@edu.ton.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

УТВЪРЖДАВАМ:

(Сильvia Ненова)

СТРАТЕГИЯ

ЗА РАЗВИТИЕ НА

ОУ „КАП. ПЕТЬОР ПАРМАКОВ“ ГРАДЕЦ

2023/2028 Г.

стратегията за развитие на училището за периода 2023 - 2028 г. е приета на заседание на педагогическия съвет протокол № 29 и е утвърдена със заповед № РД06-961/14.09.2023 г. на директора на училището

Съдържание

Увод

- 1.Анализ на вътрешните фактори и външните фактори и актуалното състояние на училището
- 2.Визия за развитието на училището
3. Водещи принципи/ценности за развитие на училището
- 4.Стратегически цели и специфични за институцията цели
- 5.Приоритетни области
  - 5.1Качество на образованието и мерки за неговото повишаване
  - 5.2.Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на детата и учениците
  - 5.3.Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности;
  - 5.4.Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование
  - 5.5.Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст
  - 5.6.Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание
  - 5.7.Приобщаване на деца и ученици
  - 5.8.Противодействие на тормоза и насилието
  - 5.9.Превенция на рисък от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование
  - 6.Задачи за постигане на целите

УВОД

Стратегията за развитието на Основно училище „Кап.Петър Пармаков“ – с.Градец определя развитието на училището за периода 2023 – 2028 година и дефинира визия, извежда ключови области на въздействие, водещи ценности за училището, дефинира постижими стратегически и специфични цели и адекватни лейности за тяхното реализиране.

Стратегията е насочена към осигуряване на по-голяма стабилност и предсказуемост за развитието на училището на базата на задълбочен анализ на текущото състояние на институцията и определяне на външните и вътрешните фактори, оказващи ѝ влияние.

Основна цел на предложените интервенции е осигуряване на качествено и приобщаващо образование за всички ученици, възможност за усъвършенстване и развитие на педагогическите специалисти и изграждане на съвременна и адаптирана към образователните потребности среда. Стратегията цели и определяне на ключовите партньори, както и по-ефективното планиране на задачите и ресурсите през следващите пет години.

Стратегията за развитие на Основно училище „Кап.Петър Пармаков“ – с.Градец за периода 2023 – 2028 г. отразява промените в образователната политика на Република България, но се стреми и към запазване на традиционните ценности и качество на българското образование. При изготвянето ѝ са отчетени динамиката на средата, промените в техниките и технологиите, влиянието на тези промени върху осъществяваното образование и постоянната необходимост от придобиване на нови знания и практически приложими умения. Изпълнението на предвидените дейности ще подобри качеството на образоването и полкрепата за личностно развитие, ще повиши компетентността на педагогическите специалисти по отношение на методите на преподаване и оценяване, на приобщаване на учениците със специални образователни потребности и учениците в рисък, ще направи училищната среда по-съвременна, безопасна желана. Тя очертава в дългосрочен план пътя и насоките за развитие, основните тенденции, цели, задачи и приоритети в лейността на училищната институция, както и ресурсите, с които училището ще постигне нейното изпълнение. С реализирането на стратегията ще се отговори на очакванията на всички участници в образователния процес:

- ✓ *учениците* – създаване на оптимални условия за обучение, възпитание и развитие на всеки ученик съобразно индивидуалните му способности и потребности чрез израждане на образователно пространство, в което всеки ученик да намери себе си, да почувства и съпреживее ситуация на успех в процеса на своето обучение;

- ✓ *родителите* – удовлетворяване на очакванията за съвременна организация на образователния процес и постигане на по-високо качество и резултати от училищното образование;
- ✓ *обществото и пазара на труда* – изграждане у учениците на социално-значими жизнени ценности, професионално-личностни компетенции, които да отговарят на потребностите на обществото;
- ✓ *педагогическите специалисти* – формиране у учениците на нагласа за непрекъснато образование, саморазвитие и самореализация.

Стратегия за развитие на Основно училище „Кап.Петър Пармаков“ – с.Градец е разработена на основание чл. 263, ал. 1, т. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и чл. 7, ал. 1, т. 1 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, „съответствие с разпоредбите на чл. 263, ал. 4 от ЗПУО .

Стратегията е насочена към изпълнение на стратегически и специфичните цели в следните приоритетни области:

1. качество на образоването и мерки за неговото повишаване;
2. патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на учениците;
3. осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности;
4. гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
6. предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание;
7. приобщаване на деца и ученици;
8. противодействие на тормоза и насилието;
9. превенция на рисък от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.

Съгласно чл. 263, ал. 6 от ЗПУО:

1. задачите за постигане на целите са планирани по години.
2. резултатите от изпълнението на задачите се отчитат в края на всяка учебна година.

1.АНАЛИЗ НА ВЪТРЕШНИТЕ ФАКТОРИ (СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ) И ВЪНШНИТЕ ФАКТОРИ (ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ) И АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ

Като част от система училището се влияе от националните и регионални политики в сферата на предучилищното и училищното образование. Влияние върху средата и реализираните дейности оказват различни външни и вътрешни фактори.

Анализът на влиянието на вътрешните и външните фактори на училищно ниво е направен в контекста на историята и развитието на училището, традиционните за училището ценности – осигуряване на качествено образование и подкрепа за развитието на всеки ученик, но и при отчитане на стратегическата рамка за европейско пространство за образование – насърчаване на добри постижения в областта на основните умения и успешното завършване на образоването от всички ученици, образование за екологичния преход, повишаване на компетентността и мотивацията.

Силни страни	Слаби страни
Участието на училището в Проекти и Национални програми с цел повишаване бюджета на училището и създаване на училището да бъде желано и привлекателно	Непостоянен към намаляващ брой на учениците през тяхното отпадане от училище.
Предоставя се подкрепа за личностното развитие и усъвършенстване на учениците чрез всички предвидени възможности – допълнително обучение и консултации, занимания по интереси, преодоляване на обучителните затруднения, кариерно ориентиране ,ресурсно подпомагане.	Непостоянните резултати от външните оценявания на учениците

	Екипност в работата на ръководството и учителите.	Учениците са 100% от ромски произход и няма условия за мултикултурно общуване.
	Системен контрол върху качеството на образователния процес;	Недостатъчни компетентности на педагогическите специалисти за справяне с ниската мотивация на част от учениците.
	Три методически обединения в които се обменят добри практики и идеи.	Недостатъчно използване на възможностите за привличане на родителите .Недостатъчна заинтересованост на част от родителите.
	Насърчава се здравословният живот и активният спорт и се създават условия за прилагането им в училището.	Номадски начин на живот на част от родителите на учениците.
	Ефективно се реализират дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и недопускане на ученици през предходните години.	Увеличаваш се процент на незаинтересовани и неактивни родители. Неангажираност и занижен контрол на родителите.
	Осъществява се системен контрол върху всички аспекти от дейността на училището.	Липса на условия за обучение на ученици с увреждания (подстъпи, асансьор, специални тоалетни).

<p>Комуникацията с родителите се извършва чрез ползване на разнообразни канали.</p>	<p>Демотивация на учениците – социалните условия не създават стимули за учене, както и сложното учебно съдържание по някои учебни предмети.</p>
<p>Дейностите се популяризират в местните медии и социалните мрежи.</p>	<p>Съпротива от педагогически специалисти да променят методите на преподаване, която се налага с промяната на приоритетите.</p>
<p>Финансовите ресурси се използват ефективно и целесъобразно.</p>	<p>Недостатъчни умения на част от учителите за използване и създаване на дигитално учебно съдържание.</p>
<p>Изграден STEM център за използване да се развият изявите на учениците.</p>	<p>Неприлагане в достатъчна степен и на новостите в образователната система в дейностите в училището.</p>
<p>Добра координация и обмен на информация между класните ръководители ,учители ЦДО и ръководството.</p>	<p>Необходимост от дооборудване на специализираните кабинети</p>
<p>Гълкаво ръководство, функционална организация и стратегически мениджмънт на училището.</p>	<p>Затруднена комуникация между участниците в образователния процеса – ученици, учители и родители и недостатъчната им ангажираност с проблемите в училище.</p>

<p>Разнообразие от възможности за квалификация на педагогически и непедагогически персонал.</p>	<p>По-голяма ангажираност на учителите, по отношение на запита и реализация на проекти.</p>
<p>Сътрудничество и споделяне на добри педагогически практики в училищния екип и с колеги от други училища</p>	<p>Недостатъчно познаване на нормативната уредба и пропуски в познаването на учебните програми от част от участниците в образователния процес.</p>
<p>Наличие на национални и европейски проекти, чрез които се обновява сградния фонд и прилежащите площи.</p>	<p>Допускане на голям брой отсъствия по уважителни и неуважителни причини от учениците в прогимназиален етап.</p>
<p>Взаимодействие с родители, социални партньори, медии с цел осигуряване на обществена подкрепа.</p>	<p>По-добра съвместна работа с обществения съвет.</p>
<p>Осъществяване на проектно-базирано обучение.</p>	<p>Модернизиране на спортна база, изграждане на физкултурен салон;</p>
<p>Участие на учители във форуми по проблемите на образованието.</p>	<p>Подценяване на документалната и административната работа от някои учители.</p>
<p>Екипност и диалогичност в работата на всички нива.</p>	<p>Недостатъчно ниво на взаимодействие между учителите от прогимназиалния етап.</p>
<p>Популяризиране на постиженията на ученици и учители чрез отразяването им в публичното пространство.</p>	

Мотивиране на учителите за ефективен педагогически труъд.	Необходимост от задълбочаване на приемствеността между начален и прогимназиален етап.
Увеличава се броят на учениците, продължавани обучението си в училището след завършен 7 клас.	Недостатъчна роля на ученническото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрялени от отпадане.
Издигане и утвърждаване авторитета на училището.	Недостатъчна ефективност на взаимодействието „Училище – родители“.
Достойно представяне на конкурси.	Неефективни механизми за въздействие върху родителите за изпълнение на задълженията им да осигуряват присъствието на децата си в училище.
Привличане на учениците като партньори в образователния процес и при разработване и реализиране на проекти.	Не добре функциониращ Ученнически съвет.
Самостоятелното получаване на знания и тяхното правилно използване чрез прилагане на компетентностния и STEM подходи.	Не добра работа на педагогически съветник. Липса на комуникация между него, педагогическия персонал и родителите.
Повишаване образователните резултати на учениците.	Недостатъчен авторитет на професията „учител“ за част от учениците и родителите им
Активно участие на учениците в извънкласни дейности	
Добра пълняемост на паралелките (средно 24 ученици).	

	Ефективни училищни учебни планове, отговарящи на интересите и потребностите на учениците – засилено изучаване на основните учебни предмети български език и литература и математика в избираемите учебни часове
	Екологично образование, реализирано чрез проекти, инициативи и занимания по интереси.
	Обогатена МТБ, реновирани класни стаи, естетизирани коридори, подобрени условия за обучение и труд.
	Два компютърни кабинета, и две класни стаи оборудвани с интерактивни дисплеи, 12 телевизора в класните стаи ,5 телевизора в коридорите и работно място за всеки ученик.
	Неограничен достъп до интернет, изградена Wi-Fi мрежа.
	Специализирани кабинети: на педагогическия съветник, за провеждане на индивидуални учебни часове .
	Изградена училищна библиотека за ползите на учениците .
	Съвременни учебно-технически средства: преносим компютър за всеки педагогически специалист, проектор във всяка класна стая,

интерактивни дисплеи, техника за размножаване.

Съвместна работа с местни структури:РУО – Сливен, Община – Котел,Кметство Градец, МКБПМН, РУ „Полиция“ и инспекторите от ДЛС,Дирекция „Социално подпомагане“ –Отдел „Закрила на детето“:

Взаимодействие с центрове за подкрепа за личностно развитие РЦППО-Сливен .

Взаимодействие с културни институти, медиии, читалища

Обществен съвет, с който училищното ръководство работи много добре.

Взаимодействие с Неправителствени организации, ЦМЕДГ „Амалие“ и др

Взаимодействие със синдикални организации.

Съвместна работа с местни структури:РУО – Сливен, Община – Котел,Кметство Градец, МКБПМН, РУ „Полиция“ и инспекторите от ДЛС,Дирекция „Социално подпомагане“ –Отдел „Закрила на детето“:

Взаимодействие с центрове за подкрепа за личностно развитие РЦППО-Сливен .	
Взаимодействие с културни институти, медии, читалища	
Заплахи	Възможности
Наличие на безработица и икономическа несигурност, което затруднява образователния процес.	Сграден фонд и материална база, позволяващи паралелките до две във всеки клас от първи до седми.
Отрицателно влияние на обкръжаващата среда върху образователния процес.	Функционален и ефективен електронен дневник, осигуряващ възможност за контрол на отсъствията и успеха на учениците и намаляване на административната тежест;
Незаинтересованост на голяма част от родителите към слушащото се в училище.	Сътрудничество и педагогически обмен с български и училища и институции в сферата на образоването;
Дефицити в уменията на учениците да общуват помежду си и да се справят с проблемите, т. е. в социалните им умения.	Възможности за изява на децата и учениците в общински, областни, национални и международни конкурси.

<p>Подкрепа на личностното развитие на учениците, превенция на обучителните трудности и ранно оценяване на риска – ранно идентифициране на учениците в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите им, откриване и предотвратяване на причините, които биха довели до отпадане от училище.</p>	<p>Проблемно поведение на ученици вследствие на незaintересованост от родителите .</p>
<p>Разширяване на извънкласните и извънучилищните дейности с цел привличане на ученици и задържането им в училище.</p>	<p>Тенденция за отпаднали и повтарящи класа ученици поради миграционни пропеси в семействата.</p>
<p>Единни европейски стандарти за качество на образованието.</p>	<p>Отрицателно влияние на обкръжаващата среда върху образователния процес.</p>
<p>Нормативна уредба, фокусирана към придобиване на ключови компетентности, провокиране на критично мислене, формиране на практически умения.</p>	<p>Липса на ефективни санкции за родителите</p>
<p>Възможности за изява на талантливи ученици.</p>	
<p>Взаимодействие с НПО за създаване на толерантна среда в училището – разработване и прилагане на разнообразни форми и програми за дела и ученици с трудности и дефицити в обучението</p>	<p>Постоянно увеличаващата се средна възраст на педагогическите специалисти в училището и липса на правоспособни и квалифицирани педагогически специалисти по математика, информационни технологии, чужди езици .</p>
<p>Благоприятни условия за продължаващо осъвременяване, разширяване модернизиране на сградния фонд със средства по национални програми и европейски проекти;</p>	<p>Спал на мотивацията и амбицията на учениците</p>
<p>Съвременни информационни и комуникационни технологии – основа за осъществяване на интерактивно обучение.</p>	<p>Недостатъчен авторитет на професията „Учител“ за част от учениците и родителите им</p>

Поддръжка и обновяване на компютърната, копирна и комуникационна техника с бюджетни средства и от дарения.	Нарастващата незаинтересованост от страна на родителите и обществото по отношение на резултатите от обучението.
Дарители, обновявачи фонда на училишната библиотека.	Слаба заинтересованост на част от родителите от образоването на делата им и от оствъщеванието на дейности и инициативи в училището.
Редовен контрол на качеството на ученическото хранене.	Увеличаване на броя на учениците, които се отглеждат от роднини или в непълни семейства.
Намаляване риска от достъп на външни лица в сградата на училището и създаване условия за инциденти.	Намаляващо благосъстояние на семействата.
Осъвременяване на МТБ и продължаване внедряването на иновации на базата на ИКТ.	Внезапна погва на кризи от различен произход.
Усвояване на средства по проекти.	
Помощ от родители за естетизиране и озеленяване на училищния двор.	
Привличане на родители в различни дейности на училището с цел повишаване на посещаемостта на учебните занятия.	
Ранно идентифициране на децата в рисък.	
Нови форми за по-голямо ангажиране на родителите.	
Ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на	

отпадането от училище.
Сътрудничество с родители, съциални партньори, медии с цел осигуряване на обществена подкрепа;
Отстояване правата на работниците и служителите в училището.
Вклучване на общинската власт като активен партньор на училището.
Сътрудничество с издателства, клубове .
Широка медийна подкрепа.
Използване на ново изградения STEM център за изяви на учениците.

ИЗВОД

Извършеният SWOT анализ показва, че въпреки подобряващата се материална среда продължаващата квалификация на педагогическите специалисти и усъвършенстване на методите на преподаване, съществуват възможности за повишаване на качеството на осъществяваното образование и предоставяната подкрепа за личностно развитие на учениците.

Изграждането на сплотена училищна общност ще повлияе положително на проблеми, свързани с мотивацията, екипната работа, отсъствията, образователните резултати.

Нормативната уредба посочва родителя като равностоен участник в образователния процес, но все още привличането и ефективното сътрудничество с част от родителите е предизвикателство пред екипа.

Успешен подход за решаване на възникващите проблеми е търсенето на сътрудничество в училището и извън него със заинтересованите страни и обществените организации.

2. Визия за развитие на училището

Вярваме, че ОУ "Капитан Петър Пармаков" – с. Градец ще се утвърди като средще за формиране на изградени личности, уважаващи другите, владеещи полезни компетентности, осъзнани за силните и способни да ги развиват и прилагат за себе си и в полза на обществото. Училището се утвърждава като добро училище с квалифицирани педагози с отлична МТБ и качествена учебно-възпитателна работа . Екипът на образователната институция провежда политика на партньорство, диалог и сътрудничество с всички заинтересовани страни. Училището е увлекателно за учениците, вълнуващо за учителите, приобляпвано за родителите, създавашо среда за качествено училищно образование, основавашо се на демократични принципи и подготвяшо пълата общност за предизвикателствата на ХХI век. Осигуряване на качествено образование и подкрепа за развитието и успеха на всеки ученик в сътрудничество с родителите, подпомагани от институциите и заинтересованите организации. Запазване на традиционните ценности и прилагане на образователни методи, които изграждат компетентни млади хора с потенциал за бъдеща реализация в променяща се среда, способни и мотивирани да работят за напредъка на България.

3. Водещи принципи за развитие на училището

Водещи принципи при разработването на стратегията са както обшоприетите училищни ценности, произтичащи от редица нормативни документи, така и изведените четири приоритетни стълба в доклада на Европейската комисия по образование и те са :

Формулирайки ценностите за развитието на училището ние се водим от принципите на демократичния образователен модел, но едновременно с това се стремим да запазим традициите и качеството на българското образование. Нашите ценности са изградени във времето и са формирани от учителите и учениците.

Ориентираност към личността

е нашият водещ принцип. Отчитайки колко уникален е вски човек ние се стремим да индивидуализираме представяното образование и подкрепа и да намерим път към всяко дете.

Равен достъп за всеки ученик

като се осигури качествено образование, отговарящо на нуждите и способностите му.

Взаимно уважение, равнопоставеност и лична свобода

са основа на отношението и действията на всички членове на училищната общност. Ние вярваме, че свободата се осъществява в рамките на ненарушаване на чуждите права и неприкосновеност и трябва да гарантира собствената и чужда безопасност.

Естественият стремеж за учене

е заложен у всеки човек и се проявява в условияя на свобода, а училището трябва да я осигури и гарантира за учениците.

Плуралично учене

ни вярваме, че човек учи отвсякъде, по всяко време и по различни начини. Това определя разнообразието от средства и методи, които прилагаме, за да постигаме образователните цели, които си поставяме. Етап от пътя към е личният опит и грешката, които се допускат в процеса на учене.

Училището подкрепя, развива и стимулира сътрудничеството между учениците, а не конкуренцията на всяка цена между тях.

Въвеждане на нови техники и технологии

което ще даде възможност за прилагане на разнообразни методи на преподаване, ще динамизира процеса на учене и ще направи учениците активни участници.

Запазване на традициите

е важно за нас, запото ние вярваме, че пазейки ценностите, уменията и практиките, които отразяват същността ни, можем да стигнем навсякъде, без да загубим себе си и пътя.

4. Стратегически цели и специфични за институцията цели

4.1. Повишаване на качеството на предоставяното образование, формиране и развитие на ключовите компетентности и на умения за живот и работа в променяща се среда

Ориентация на осъществяваното образование към придобиването на ключови компетентности.

Повишаване на резултатите от обучението на учениците.

Подобряване на резултатите на училищно ниво на външните оценявания.

Осигуряване на възможност на учениците за участие в олимпиади и състезания.

Осигуряване на целодневна организация на учебния ден за учениците в начален и прогимназиален етап.

4.2. Осигуряване на условия за подкрепа и личностна изява на учениците

Насочване на осигуряваната подкрепа към специфичните образователни потребности на учениците.

Представяне на възможност за изява на учениците чрез включване в различни дейности по интереси.

Дейности за подкрепа на талантливи ученици за участие в олимпиадите и състезанията.

Осигуряване на качествено допълнително обучение на нуждаещите се ученици.

Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности.

Кариерно консултиране на учениците при завършването на степен или етап.

Създаване на подкрепяща среда и подобряване на достъпността на архитектурна среда.

4.3. Осигуряване на квалификация на педагогическите специалисти, подпомагаща адаптацията им към промените в училишното образование

Вклучване на педагогическите специалисти в обучения за активни методи на преподаване.

Обучения за подобряване на дигиталните компетентности.

Квалификация на педагогическите специалисти за прилагане на иновативни методи на преподаване.

Квалификация за осъществяване на педагогическо взаимодействие в съответствие с принципите за устойчиво развитие.

Вклучване на педагогическите специалисти на тема свързана с проектно- базирано обучение.

Включване на педагогическите специалисти на тема за преодоляване на агресията .

Включване на педагогическите специалисти на тема свързан с обществеността и реклама на учебното заведение.

Включване на педагогическите специалисти и медиаторите в обучение на теми свързани работа с родители.

Включване на педагогическите специалисти в обучение на теми свързани с работа дела със СОП.

Включване на педагогическите специалисти в обучение на теми свързани с предотвратяване на отпадането.

4.4. Прилагане на иновации в осъществяваните образователни лейности и изграждане на съвременна среда

Въвеждане на иновативни педагогически практики за повишаване на осъществяваното образование.

Прилагане на иновативни методи за придобиване на умения за професионална и житейска реализация.

Осъществяване на партньорства с училища, развиващи и прилагати иновации.

Изграждане на иновативна физическа среда и адаптирането ѝ към прилагането на иновативни методи.

4.5. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на душата и учениците

Патриотично възпитание и формиране на национално самосъзнание.

Формиране на общочовешки ценности и европейска принадлежност.

4.6. Модернизиране на средата, техниките, технологиите и използваните дигитални ресурси

Модернизиране на средата в съответствие със съвременните изисквания за компетентностно ориентирано образование.

Оборудване на класните стаи и кабинети за прилагане на дигитални ресурси в обучението и внедряване на нови дигитални технологии.

Модернизиране на спортната инфраструктура на училището.

Изграждане на STEM център и STEM кабинети.

Участие по програми и проекти за модернизиране на физическата среда в училище.

Изграждане на физкултурен салон.

Изграждане на ресурсен кабинет.

Изграждане на изнесен фитнес .

Създаване на терен за игра с трева..

Създаване на кабинет за занимания по интереси в начален етап.

4.7. Превенция и намаляване на агресията и тормоза, недопускане на дискриминация и форми на неприемливо поведение от учениците

Оказване на психологическа и педагогическа подкрепа за учениците и родителите.

Включване на учениците в дейности за намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация.

Споделяне на успешните училищни политики за превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация.

4.8. Създаване на сплотена училищна общност и развитието ѝ във времето

Подобряване на взаимодействието с родителите и привличането им като активен участник в образованието на делата

Дейности за изграждане на активен ученически съвет.

Ефективно сътрудничество с обществения съвет и училищното настоятелство.

Осъществяване на партньорства с неправителствени организации и културни институции.

4.9. Гражданско, здравно и екологично възпитание и дейности за устойчиво развитие

Обучение, ориентирано към формиране на знания и умения за здравното образование и здравословното хранене.

Обучение по безопасно движение по пътищата и за защита от пожари, бедствия и извънредни ситуации.

Изграждане на екологична култура и навики за разделно събиране на отпадъци.

Придобиване на компетентности за прилагане на принципите за устойчиво развитие.

Работа за получаване на сертификат ЕКОУЧИЛИЩЕ.

Развитие на физическа активност и различни видове спорт.

5. Приоритетни области

5.1. Качество на образоването и мерки за неговото повишаване

Стратегическа цел на училището е повишаване на качеството на предоставяното образование. За реализацията на тази цел са разработени мерки, съобразени със спецификата на институцията. Мерките целят непрекъснато подобряван на условията и разработване на ефективна училищна система за осигуряване на качеството на образоването.

Предвидените мерки са съобразени с принципите и изискванията към институциите за усъвършенстване на процесите за управление на качеството, с националните и регионалните приоритети и със *Стратегическа рамка за развитие на образоването, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)*.

При изготвянето на мерките е следван подход, при който са оценени благоприятстващите фактори и резултатите на различни нива. За да бъде ефективен моделът ще бъде следван цикличен подход със следните фази: планиране на мерки и дейности, изпълнение, проверка на постигнатите резултати и корекционни действия по отношение на мерките и дейностите за тяхното изпълнение.

Качеството на образоването в училище се осигурява при спазване на следните **принципи**:

1. Подход, ориентиран към постигане на образователни резултати;
2. Фокус върху потребностите и възможностите на учениците;
3. Постоянство на целите на училището;
4. Лидерство;
5. Предоставяне на възможности за развитие и участие на учениците и педагогическите специалисти;
6. Непрекъснато обучение, иновации и усъвършенстване;
7. Развитие на партньорствата;
8. Приемственост на политиките и постиженията;
9. Ефективно разпределение, използване и управление на ресурсите;
10. Сосиална отговорност

Целите, които си поставяме са:

1. Повишаване на качеството на осъществяваното обучение в училището;

2. Образователен напредък и подобряване на индивидуалните резултати на учениците;
3. Повишаване на резултатите на училището на външните оценявания.

За постигане на целите се реализират мерки в няколко направления:

1.Мерки, свързани с педагогическите специалисти:	2.Мерки, свързани с учениците:	3.Мерки, свързани с училището:
1.Повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти чрез включване в обучения по приоритетните области и провеждане на вътрешноинституционална квалификация, насочена към качествено образование.	1.Превръщане на ученика в активен участник в образователния процес	1.Анализ на резултатите от обучението през различните периоди и от външните оценявания.
2.Подобряване на предварителната подготовка на учителите и планирането за учебните часове.	2.Продължаване на пропеса на научаване чрез търсене на обратна връзка от учениците във всеки час.	2.Подобряване на физическата среда
3.Повишаване качеството на обучение чрез прилагане на различни методи и форми на преподаване с акцент към активно учене и развитие на ключови компетентности.	3.Изграждане на правила в класната стая, които ще дадат възможност за по-ефективна работа и усвояване на учебното съдържание	3.Осигуряване на STEM обучение

<p>4.Използване на различните видове оценяване и разнообразни форми за проверка на компетентностите на учениците.</p>	<p>4.Осигуряване на консултации и допълнително обучение на учениците</p>	<p>4.Осигуряване на условия за ежедневно използване на електронни ресурси в учебните часове</p>
<p>5.Развитие на компетентностите за ефективна комуникация с учениците</p>	<p>5.Развитие на компетентности в сферата на гражданското, здравното и интеркултурното образование</p>	<p>5.Представяне на възможности за използване на разнообразни дидактически средства и материали, които да направят образователния процес интерактивен</p>
<p>6.Включване на учителите в мрежи за обмен на знания и идеи</p>	<p>6.Намаляване на броя на отсъствията по уважителни и неуважителни причини</p>	<p>6.Провеждане на пробни външни оценявания за запознаване на учениците с формата на изпитите.</p>
<p>7.Подобряване на взаимодействието с родителите.</p>	<p>7.Мотивиране на учениците за участие в състезания, олимпиади и други училищни и извънучилищни инициативи</p>	<p>7.Провеждане на отворени уроци</p>
<p>8.Включване на учениците в дейности за целодневна организация на учебния ден</p>	<p>8.Включване на учениците в възможност за за образование в различни форми на обучение.</p>	<p>8.Предоставяне на възможност за включване в разнообразни форми за извънкласни дейности.</p>
		<p>9.Участие в училищни, общински, национални и международни програми и проекти.</p>

Мерките за подобряването на качеството се реализират чрез дейности по оперативните цели.

5.2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на личната и учениците

Патриотичното възпитание е част от процеса за формирането на личността. Ценностната система на човека се изгражда чрез възпитание, възприемане и славане на обществените норми на поведение. Във време, в което ценностите на много хора са изместени и те няма точни ориентири, ролята на училището за патриотичното възпитание на децата и учениците е още по-ответна и важна. Патриотичното възпитание е в основата на формирането на национално самочувствие и идентичност.

Безспорен ангажимент на училището е запознаване на учениците с историческите успехи, приноса на българите в науката, в културата и в спорта.

За нас отбеляването на традиционни празници не е част от дейностите само в началния или прогимназиалния етап, въпреки че приобщаването на учениците в по-горните класове е по-трудно. Един от начините това да бъде постигнато е съществуването на училищни ритуали, които се съхраняват и предават.

Аспектите, в които са насочени взаимодействията за патриотично възпитание, са част от възпитателната стратегия:

- *Формиране на позитивно отношение към историята на българската нация на базата на историческо знание и уважение към традиции, ритуали и обичаи;*
  - *Формиране на национално самосъзнание, национална идентичност, национално самочувствие, национална гордост, национално достойнство;*
  - *Информиране за научните, културните и спортните постижения на представители на българската нация;*
  - *Участване в дейности, свързани с почитане на българската история, култура и образование.*
- Голяма част от тези взаимодействия се съществуват в общеобразователните учебни предмети, като това е най-изразено в обществените науки и гражданското образование. Важна роля за патриотичното възпитание има и частта на класа. Поселението на

кино, театър и спортни събития са част от стимулиращите мерки за учениците и отговорност на класните ръководители е тези възможности да бъдат пълноценно оползотворявани.

Патриотичното възпитание е част от времето за проектни и творчески дейности за учениците от I до III клас. Дейности с такава насоченост се планират при организирането на училищните екскурзии, провеждани в учебно и извънучебно време. Искаме нашите ученици да опознаят красотата на България, да посетят най-важните географски, исторически и културни забележителности и да видят многообразието на родината ни.

Посвещението на географски, исторически и културни забележителности е само част от дейностите за формиране на национална принадлежност и гордост. В това отношение националните програми с модули, свързани с темата, са от изключителна важност и увеличават капацитета на училището за постигане на резултати в областта.

В проектните дейности също се поставя акцент на патриотичното възпитание. Включването по европейски програми дава възможност да представим нашата идентичност, култура, история и постижения на нашите партньори, но и да се запознаем с характерното за техните страни. Вярваме, че само ако познаваме добре собствената си идентичност, бит и традиции можем да оценим кои сме в същинност и да бъдем достойни европейци.

За осъществяването на патриотичното възпитание училището си сътрудничи с Регионалното управление на образованието, общинската администрация, училища партньори, културни институции и спортни клубове, както и с отделни личности.

5.3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности

Физическата активност, здравето и качеството на живот са тясно свързани. Важната роля, която физическата активност има за приятостното влияние върху живота и здравето на човека, се отчита на национално и европейско ниво.

Традиционно децата и учениците участват в различни видове физическа активност – играят игри и практикуват различни спортове. През последните години новите модели на развлечение (компютри, мобилни устройства, социални мрежи) все повече набират популярност. В резултат от това физическата активност на младите хора спада и голяма част от тях имат наднормено тегло или дори затлъстяване.

Като ключов участник при определянето на политики в сферата на здравеопазването и здравословния начин на живот Световната здравна организация препоръчва най-малко 60 минути извършване на физическа активност дневно от децата и младите хора.

Отчитайки времето, което учениците прекарват в училище, осигуряването на физическата им активност е отговорност и основен ангажимент на училището. Нашата цел е осигуряването на възможности за спорт във времето в училище, но и включване в училищни инициативи целиди повишаване нивото на физическа активност извън рамките на учебния ден.

Стратегии за наಸрчаване на положителното отношение на учениците към физическата активност в училището са:

- Създаване на дейности, свързани с физическа активност, които са забавни и имат за цел учениците да се чувстват добре, да добият увереност и да се забавляват.
- Иницииране на дейности, които да провокират учениците да станат по-активни физически и да поддържат тази физическа активност през целия ден, а не само докато са в училище.
- Създаване на среда, в която учениците са наಸрчавани да развиват своите спортни умения и да постигнат най-доброто, на което са способни.
- Създаване на програми, които да наасрчат учениците да станат по-активни физически и да поддържат това през целия ден, а не само докато са в училище;
- Осигуряване на възможности за изпробване на широк набор от дейности, включително такива, които биха били приятни за ученици, които не са ориентирани към спорта, напр. танците.
- Оценяване на дейностите, за да се гарантира, че са подходящи за развитието на децата и използват подходящи методи, включително и такива, свързани с отчитане на постиженията и прогреса.

Важно е учениците да бъдат поощрени да поемат отговорност за тяхното участие във физически дейности. Това може да бъде постигнато като им се даде шанс да изберат сами спортните дейности, в които биха искали да участват. Този елемент на избор е изключително важен, за да могат учениците да помогнат в очертаването на техните предпочитания, идентифициране на бариери пред участието им и предлагане на промени, които да повишат и задържат високи нивата на активност. Цел на училищното ръководство е

привличане като посредник в дейността на ученическия съвет. С разработването и провеждането на анкети сред учениците от различните етапи и степени ще бъдат идентифицирани интересите им и ще се направят съответните стъпки за развитие на предпочитаните от тях спортни дейности.

Не на последно място училището си поставя за цел да създаде безопасни и модерни физкултурен салон, площиадки и спортни съоръжения. Отчитайки бързото амортизиране на спортните зони и уреди наши приоритет е отделяне на финансиране от бюджета на училището, но и постоянно търсене на допълнително финансиране по национални и регионални програми и проекти за поддръжане на спортната инфраструктура.

5.4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосъврзани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддръжането на устойчива околната среда.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддръжане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са:

- изграждане на автономна личност, която отстоява общочовешките ценности, демократичните принципи и човешките права, познава институциите на демократичното общество, приема различията, пени своята културна идентичност, взема самостоятелни решения и носи отговорност за тях;
- функциониране на училището като институция, възпитаваша в демократични ценности, настърчаваша инициативност, отговорност, солидарност, утвърждаваща устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от агресия, изграждаща и поддържаща позитивен психологически климат и създаваща позитивна образователна среда за диалог.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се реализира:

- интегрирано в обучението по образователните направления;
- интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие – в часа на класа, в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден, в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие, в извънкласни и извънучилищни форми на работа, включително по програми и проекти;
- през самостоятелен учебен предмет гражданско образование.

Задачите, които си поставя училището при реализирането на дейностите са изграждане на общност, патриотично възпитание, възпитание в дух на толерантност и интеркултурен диалог, изграждане на здравна култура, екологично възпитание и познаване на принципите на устойчивото развитие, развитие на финансата и финансовата и правната грамотност на учениците, превенция на насилието.

Важно за гражданите на ХХI е да познават основните човешки права и свободи, да познават институциите и дейността им, както и основните механизми, по които съвременната демокрация функционира. За активните хора е важно да могат да формират мнение на базата на обективна информация, от която да отсега фалшивите новини, които ежедневно ни заливат. Това от своя страна е свързано с умения като логическо и критическото мислене, които училището трябва да развива. Важен елемент от възпитаването на гражданска

активност е предприемането на действия за решаването на проблеми в обществото, изразявало се както във включването в инициативи, така и в организирането им. По този начин се възпитава и изгражда индивидуална отговорност за нашия собствен живот и промяната на средата около нас.

Поставяме акцент и върху безопасността на движението по пътищата и действия при бедствия и аварии и оказване на първа помощ, защото развитието на тези базови умения прави учениците по-съпричастни и отговорни, но в критична ситуация може да се окаже умение, което спасява човешки живот.

Оперативните цели, които училището определя като водещи за осъществяването на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, са:

- Възпитаване на гражданска активност и толерантност;
- Безопасно движение по пътищата и защита при пожари, бедствия и извънредни ситуации;
- Екологично възпитание и изграждане на здравна култура.

5.5. Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

Дейности за предотвратяване на отпадането на ученици се осъществяват в училището в продължителен период от време, но през последните години училището изгражда последователна политика за постигане на максимален обхват и ефективно включване на учениците в образователния процес.

Пропесът обхваща различни аспекти от функционирането на институцията и изиска целенасочени усилия от всички педагогически и непедагогически специалисти. Целите, които си поставихме с влизането в сила на *Постановление № 100 от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст* и които продължаваме да поддържаме са:

Създаване на добри условия и организация на образоването на учениците, подлежащи на задължително училищно образование. Съвременната и подкрепяща физическа среда е от важно значение учениците да се чувстват комфортно и институцията да бъде не само място, където те учат, но и за отдих и за социални контакти. Да направим училището привлекателно за нас не е клише, а цел, която допринася за приобщаването на учениците.

Без съмнение друга не по-малко важна част от дейността е **планирането и реализацията на дейности за подкрепа за личностно развитие** на учениците. Най-непосредственото е сформирането на различни клубове по интереси. Процесът се предхожда от провеждане на анкети относно предпочитанията и талантите на учениците. Стремим се да оползотворим всички съществуващи възможности за организиране на дейности по интереси, които се финансираят както от бюджета на училището, така и по програми и проекти. Особено важно е включването в такива клубове на учениците с ниска мотивация, които по-често се превръщат в аутсайдери и отпадат от образователната система. Организирането и провеждането на дейности в извънучебното време също влияе положително на връзката с училището.

Изграждането на ефективни модели на взаимодействие между училището и семействата за активно включване в процеса на образоването на родителите също допринася за ограничаването на негативните процеси, водещи до отпадане на ученици. Въпреки че понякога комуникацията е много затруднена, спазването на принципи като уважение към всеки родител, независимо от различните гледни точки и содиален статус, постоянна връзка и информиране относно развитието на детето му, създаване на условия за участието на родителя в различни образователни взаимодействия – образователни, спортни, екологични, културни дейности, екскурзии, дейности за кариерното ориентиране и други.

За да се гарантира успеха на дейността по обхващане, включване и предотвратяването на отпадането е важно **сътрудничеството с институциите, които имат непосредствени ангажименти по Механизма**, но и с организации, които могат да повлият на ученика, семейството или обкръжението му. Съвместни дейности с регионалното управление на образоването, община, районното управление към МВР, дирекция „Социално подпомагане“ са необходими във вски случай, когато мерките на училищно ниво не водят до подобряване на посещаемостта. Парньорства с читалището и библиотеката, спортни клубове, културни институции, неправителствени организации и фирми също са важни за въздействие върху учениците с ниска мотивация.

Пропесът на проследяване на посещаемостта е важен за своевременното идентифициране на проблем за конкретен ученик. Съществуващата практика за ежедневно контролиране от класните ръководители и своевременно уведомяване на педагогическия

съветник/медиатора за изясняване на причините за отствие на ученик, за когото не е подадена предварителна информация, дава възможност за адекватна и навременна реакция от училището и семейството и не позволява възникнал проблем да ескалира.

Ролята, която **класните ръководители** имат за предотвратяването на проблемната посещаемост, а отам и за риска от отпадане, е безспорна, тъй като те са хората, които най-често и непосредствено комуникират с учениците от паралелката и родителите. Те първо могат да установят зараждането на проблем и да приложат адекватните мерки за решаването му.

Приемането на своевремени действия за преодоляване на проблемното поведение на ученици, включително налагане на санкции, също има своето въздействие за ограничаване на отсъствията.

За осъществяване на лейностите по механизма на училищно ниво е определен **представител в екипа за обхват** за района, в който се намира училището. Негов ангажимент е инициирането на действия на включените в екипа участници от различни институции, в зависимост от конкретния случай. На училищно ниво е определен и администратор за работа с Информационната система за реализация на механизма „Посещаемо и безопасно училище“, който проследява данните за учениците в риск и тези, за които следва да бъдат предприемани действия от екипа за обхват. Администраторът отразява с системата данните от извършените обходи и определените мерки.

Създаването на организация и осъществяването на контрол от страна на училищното ръководство по изпълнение на функциите на педагогическите и непедагогическите специалисти във връзка с ограничаване на отсъствията и предотвратяване на отпадането е от ключово значение за успешното осъществяване на лейността.

В зависимост от причините за проблемна посещаемост, риск от отпадане или отпадане от образователната система на учениците се предприемат мерки, насочени към:

- Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез лейности за приобщаване на учениците с проблемна посещаемост, от непълни семейства, от уязвими групи или със специални образователни потребности.
- Осъществяване на връзки с родители на учениците, които се отглеждат от бабите и дядовците си, и информирането им за образователни или поведенчески проблеми.

- Мотивиране на децата, чито родители не са ангажирани в достатъчна степен с образоването им, да посещават дейности за пелдневна организация на учебния ден.
- Представяне на финансово или друго материално подпомагане на ученици от социално слаби семейства.
- Сътрудничество с отдел „Закрила на детето“ в случай на установен риск за ученик.

5.6. Представяне на равни възможности за обучение и/или възпитание

Предоставянето на равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик е регламентирано в *Закона за преодулиращото и училищното образование*. Осигуряването на равни възможности на децата и учениците е във фокуса на стратегическите документи в сферата в т.ч. и чрез приетата през 2022 г. *Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030)*.

В училището е създадена среда, в която безпроблемно общуват представители на различни култури. Интеркултурно образование се осъществява във всички видове училищна подготовка по учебните предмети, както и в часовете на класа. Изграждат се положителни нагласи към включващо обучение в участниците в образователния процес – учители, ученици и родители.

Осигуряването на качествено образование, съобразено с интересите и индивидуалните потребности, и възможност за личностна и професионална реализация независимо от произхода на учениците, е осмислена цел на училището.

Принципите, които са водещи за дейността на ОУ „Кап.Петър Пармаков“ с.Градец, са:

- *Равнопостановност и недопускане на дискриминация;*
- *Равен достъп до образование и приобщаване на всеки ученик;*
- *Съхраняване на етнокултурното многообразие.*

Реализацията на принципите се осъществява чрез дейности по **оперативните цели**:

- Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.
- Осъществяване на интеркултурно образование.

За реализирането на тези цели училището търси подкрепата на семействата, на институциите и на различни неправителствени организации.

5.7. Приобщаване на деца и ученици

Интеграцията и приобщаването са важен аспект от образователните политики на Европейския съюз, както и от националните стратегическите и нормативните документи в сферата на предучилищното и училищното образование. *Законът за предучилищното и училищното образование* регламентира приобщавашото образование като неизменна част от правото на образование.

Наредбата за приобщаващото образование определя приобщавашото образование като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Стратегическа рамка за развитието на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030), приемта през 2021 г., е синхронизирана със стратегически документи на глобално и европейско ниво и представя визия за висококачествено, приобщаващо, пънностно-ориентирано и продължаващо през целия живот образование, обучение и учене. В нея са поставени цели за приобщаване на всеки етап от образованието, свързани с:

- Прилагане на приобщаващи модели за адаптация и плавен преход между отделните етапи и степени на образование;
  - Използване на образователни платформи и споделяне на ефективни модели в подкрепа на висококачествено и приобщаващо образование и обучение;
  - Системно кариерно ориентиране и консултиране на учениците във вски един етап на обучение за откриване на професионалните им интереси.
- Ефективното включване, трайното приобщаване и образователната интеграция е и една от приоритетните области на Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България.

Основна цел на осъществяваното образование е интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Отчитайки стратегическите и нормативните регулатии, целите, които си поставяме на училищно ниво, са:

- Индивидуализация на осъществяваното образование в съответствие с образователното равнище и потребностите на учениците;
- Своевременно установяване на обучителни затруднения и адекватна интервенция на педагогическите специалисти за преодоляването им;
- Развитие на потенциала за личностно развитие на всеки ученик, както и успешна реализация и социализация;
- Приобщаване на ученици с поведенчески отклонения и разстройства.

Осигуряваната подкрепа е обща и допълнителна.

Осигурявана общата подкрепа за личностно развитие включва:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- допълнително обучение по учебни предмети;
- допълнително консултиране по учебни предмети;
- кариерно ориентиране на учениците;
- занимания по интереси;
- библиотечно-информационно обслужване;
- грижа за здравето;
- осигуряване на общежитие;
- поощряване с морални и материални награди;
- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- дейности за превенция на обучителните затруднения;
- логопедична работа.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания. Тя включва:

- работа с дете и ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

- осигуряване на лостична архитектура, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане.

Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на ученика.

За реализиране на общата и допълнителната подкрепа в училището работят психолог, педагогически съветник, логопед и ресурсни учители. При необходимост училището осигурява необходимите специалисти за осъществяване на допълнителната подкрепа от други институции в сферата на предучилищното и училищното образование.

Екипът за подкрепа за личностно развитие идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване. Извършва се оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика. Екипът извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай. Обучението на ученици със специални образователни потребности задължително се подпомага от ресурсен учител съобразно потребността на ученика.

За осъществяване на процеса на приобщаване на учениците училището участва и по национални и програми и проекти, реализирани дейности за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

5.8. Противодействие на тормоза и насилието

Механизмът за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование (нарикан по-нататък за краткост „Механизъм“) дава дефиниции на понятията „тормоз“ и „насилие“, характеристиките им и разликите между тях и признаките, по които да бъдат разпознати проявленията им.

За противодействие на тормоза и насилието изгражда цялостна политика, елементи от която са подкрепата за личностно развитие на детето и ученика, изграждането на позитивен организационен климат, утвърждаването на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност. В съответствие с Механизма се стремим към изграждането на сигурна образователна среда, базирана на следните принципи:

1. Изграждане на позитивна култура и климат, които:
  - 1.1.приемат различното и разнообразието и се базират на принципите на приобщаващото образование;

- 1.2. дават възможност за развитие на сигурана среда, в която учениците отворено споделят и обсъждат теми, свързани с насилието;
- 1.3. настърчват взаимоотношения на уважение сред цялата общност;

2. Ефективно лидерство.
3. Прилагането на цялостен институционален подход.
4. Споделено разбиране за насилието и тормоза и последиците.
5. Подкрепа и мотивиране на децата и служителите, в т.ч. информиране, обучение, консултиране, супервизия и изграждане на капацитет за справяне с насилието.
6. Въвеждане на образователни стратегии и дейности за превенция (вкл. мерки по информиране), които:
  - 6.1. развиваат емпатия, уважение сред децата;
  - 6.2. ясно адресират агресивно поведение;
- 6.3. изграждат нулева толерантност към всички форми на насилие.
7. Системност и регулярност при вливане, изясняване и прилагане на мерки и последващи действия в случаи на насилие и тормоз.
8. Координация и последователни усилия от страна на институцията за изграждане на мрежа от взаимовръзки и взаимодействия за изграждане на по-сигурна среда.
9. Партийорство с родителите.
10. Непрекъсната оценка и проследяване на ефективността на цялостната политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз.

В съответствие с Механизма със заповед на директора на училището е създаден **координационен съвет** в състав:

Председател:

Председател : Жулиета Анева

членове: Евелина Вълкова, Стефка Йовева, Здравко Михалев, Вяра Георгиева , Звезда Дракос

При постъпването си в институцията педагогическите специалисти и останалите служители се запознават с Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование, като при възникване на въпроси относно прилагането му в училището се консултират с педагогическия съветник.

В съответствие с Механизма със заповед на директора на училището е създаден **координационен съвет**. Съветът отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с насилието и тормоза.

Изготвената **оценка на ситуацията** съдържа описание доколко страните са запознати с темата за насилието и тормоза, какви са видовете насилие и тормоз, колко често се проявяват и какви са местата, на които най-често се случват, кои са участниците, как се е реагирало до момента и какво трябва да се предприеме.

Оценката се организира от ръководството на училището и се осъществява от координационния съвет в началото на учебната година.

Координационният съвет изготвя **план за превенция и интервенция на насилието и тормоза**, който се утвърждава от директора. В плана се очертават **дейности за превенция и интервенция** и сроковете и отговорностите за изпълнението им.

Включването на родителите е важна част от реализирането на цялостната политика и важно условие за нейната ефективност. На училищно ниво се планират разнообразни дейности с партньорството на родителите както за превенция, така и при интервенции в случаи на тормоз и насилие.

В съответствие с Механизма на училищно ниво е обезпечено ежегодно обучение на служителите по теми, свързани с насилието и тормоза, възможност за консултиране с педагогически съветник, информация и материали по темата за насилието и тормоза в училище.

Стратегическа цел на училището е недопускането на случаи на тормоз и насилие в училището. За реализацията на тази цел се следва Алгоритъма за прилагане на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование. Реализацията на Алгоритъма е свързана с изготвянето и ежегодното актуализиране на пакет от документи. Отговорност за организацията на дейността и съществен принос за реализацията имат председателят и членовете на Координационни съвет.

Целта Превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация в образователните институции, заложена в Стратегическата рамка за развитие на образоването, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030) дава възможност през

периода на действие на настоящата Стратегия приоритетно да бъдат реализирани дейности за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти по ненасилствен начин, квалификация на педагогическите специалисти за управление на конфликти, справяне с агресията, дискриминацията и насилието, включване в инициативи на регионално и национално ниво за повишаване на толерантността, за намаляване на агресията и кибертормоза, споделяне на успешни практики с такава насоченост, както и модернизиране на системите за сигурност и контрол на достъпа в училището.

Част от дейностите на училищно ниво се осъществяват при изпълнение на оперативна цел Приоблагдане на ученици с проблемно поведение, поведенчески отклонения и разстройства.

Следва да се отбележи, че тематиката за противодействие на тормоза и насилието не може да бъде разглеждане самостоятелно.

Дейности за преодоляване на прояви на агресия се реализират и в част от останалите приоритетни области на Стратегията.

5.9. Превенция на риска от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование

Превенцията на риска от ранно отпадане е стратегическа цел в рамковите европейски и национални документи. Отчитайки предотвратяването на отпадането от училище като национален и регионален приоритет, през последните години училището осъществяваните дейности за превенция на риска от отпадане от образователната система чрез активното участие на педагогическите специалисти и учениците, търсейки подкрепата и сътрудничеството на родителите, институциите и неправителствени организации, с които традиционно си партнираме.

Настоящата визия за превенция на риска от ранно отпадане от училище е естествено развитие на изгответната в предишини периоди училищна програма, конкретизираща ключовите мерки в политиките за превенция, интервенции и компенсиране на отпадането и преждевременното напускане на училище на *Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусканите образователници система (2013 – 2020)* и *Националната стратегия за намаляване на бедността и настърчаване на социалното включване 2020*.

Приоритетна област Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция на *Стратегическата рамка за разбиране на образоването, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)* адресира цели и групи мерки превенцията на риска и ранното отпадане от образователната система, насочени към учениците и семействата им, но и към развитие на уменията на педагогическите и непедагогическите специалисти в училищата за работа с ученици в риск от отпадане от образователната система.

Обвързване на осъществяваното образование с възможностите за реализация на пазара.

Целта, която си поставяме, е изграждане на подкрепяща училищна общност, която идентифицира и подпомага ученици, застрашени от отпадане от образователната система. Реализацията на тази цел се осъществява чрез дейности в следните направления:

- Осигуряване на позитивна и подкрепяща образователна среда;
- Повишаване на качеството на осъществяваното образование за учениците от уязвими групи;
- Осигуряване на качеството на образование на учениците със специални образователни потребности;
- Подкрепа на личностното развитие на учениците;
- Кариерно ориентиране и консулиране;
- Активно участие в процеса на образование на родителите; на труда;
- Прилагане на модели за ранно идентифициране на застрашени от отпадане от образователната система;
- Развитие на извънкласни дейности и подкрепа на учениците за участие в извънучилищни дейности;
- Насърчаване на партньорствата, обмена на практики и включването в образователни мрежи;
- Осигуряване на финансово подпомагане на семейства на социално слаби ученици.

